

TSK ELELE VAKFI DERGİSİ

ISSN: 2148-3698 YIL: 9 SAYI: 29 TEMMUZ 2022

MUCİZE MELEK

SAKARYA MEYDAN
MUHAREBESİ

METAVVERSE

VİZYON

Ülke savunması ve milletin bölünmez bütünlüğü için görevi başında yaralanan veya uzvunu kaybedenler başta olmak üzere Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Personeli, emeklisi, malulen emeklisi (erbaş/er gaziler dahil) ve bunların bakmakla yükümlü olduklarının rehabilitasyonu ve devamlı bakımlarını sağlamak, uygar ve çağdaş seviyede sağlıklı bir yaşam sürdürebilmelerine katkıda bulunmak, sağlık hizmetlerini daha iyiye götürmek, engelli çocuk ve yetişkinlerle ilgili çalışma ve faaliyetlerde bulunmaktır.

Kaynağını, Yüce Türk Milletinin ELELE vererek gönüllü bağışlarının oluşturduğu menkul ve gayri menkullerini en üst seviyede dikkat, gayret ve özenle en iyi şekilde değerlendirmek suretiyle modern tesisleri kurmak, yaygınlaştırmak, geliştirmek ve örnek düzeyde işletilmesi için destek sağlamaktır.

Başarıya şartlanmış bilimsel ve kültürel donanıma sahip çalışanların maksimum faydayı sağladığı, bağış yapan kişi, kurum ve kuruluşların tevccühüne layık, kamu yararına hizmet veren, sağlık ve sosyal içerikli öncü ve güvenilir bir vakıf olmaktır.

MİSYON

Amacı gerçekleştirmek üzere; tesislere sahip olmak, bu tesislerin işletme ve idamesi için destek sağlamak, kar getirici yatırım, ortaklık ve şirketler kurmak, çağdaş iletişim araçlarıyla tanıtım faaliyetlerinde bulunmak ve bağışları artırmaktır.

Taci KURUL
(Em.) Tümgeneral
Genel Müdür

Değerli okurlarımız,

Kuruluşunun 26'ncı yılını kutlayan Vakfımızın yayın organı olan TSK Elele Vakfı Dergisinin yeni sayısında sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

TSK ELELE VAKFI, 26 yıldır siz hayırsever bağışçılarımızın gönüllü bağışlarıyla, gazilerimizin ruhsal ve bedensel tedavi, bakım ve rehabilitasyonuna, engelli çocuklarımızın eğitimi ve öğretimine, 65 yaş üzeri terörle mücadele gazilerimizin ve TSK'dan emekli olmuş yaşlılarımızın huzurlu bir ortamda yaşamlarını devam ettirebilmelerine destek olabilmek için çalışmalarına aralıksız devam etmektedir.

Vakfımız; gazilerimiz, yaşlılarımız ve engelli çocuklarımızın faydalanabileceği bir çok eser hizmete sunmuştur. Bunlardan bazıları; Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon ve Eğitim Araştırma Hastanesi, Ankara Gazi Uyum Evi, Ankara 19 Eylül Spor Tesisleri, Ankara Medikal Tasarım ve Üretim Merkezi, Ankara Özel Bakım Merkezi'dir. Bunların yanında, Çamlıca/İstanbul Özel Bakım Merkezi'nin bakım ve onarımı yapılmış, Ayvalık/Balıkesir TSK Ali Çetinkaya İlk Kurşun Rehabilitasyon Merkezi'nin ihtiyaçları Vakfımız tarafından karşılanmaktadır.

TSK ELELE Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, engelli çocuklarımıza özel eğitim ve öğretim vermeye, ailelerine destek olaya çalışmaktadır.

Dergimizin bu sayısında, vakfımızdan haberler, ilginizi çekebilecek çeşitli makaleler, yakın tarihimizin gizli tanıkları gazilerimizle söyleşiler, tarihimizden önemli bilgiler bulabileceksiniz.

Vakfımız; siz hayırsever bağışçılarımızın varlığı ve desteği ile vakıf senedindeki amaçlarına uygun, tüm görevleri büyük bir sorumluluk duygusuyla, şeffaf bir şekilde, gururla yerine getirmiş, getirmeye devam edecektir.

TSK ELELE VAKFI'na bağış ve yardımda bulunan tüm kişi, kurum ve kuruluşlara saygı ve sevgilerimizi sunar, sağlık ve esenlikler dilerim.

**TSK ELELE VAKFI, HER ZAMAN GAZİLERİMİZLE,
ÇOCUKLARIMIZLA, YAŞLILARIMIZLA
ELELE**

TSK ELELE VAKIF DERGİSİ

YIL: 9 - SAYI 29 - TEMMUZ 2022
ISSN: 2148 - 3698

ÜCRETSİZDİR / 4 AYDA BİR YAYINLANIR

TSK ELELE VAKFI ADINA SAHİBİ
Taci KURUL
(Em.) Tümgeneral
Genel Müdür

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Hakan YAVUZ

İDARE YERİ
TSK ELELE VAKFI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Ziya Gökalp Cad.
Ataç - 2 Sokak No: 43/8
Kızılay / Çankaya / ANKARA
T: 0312 431 99 36
F: 0312 431 07 36
www.elele.org.tr
elele@elele.org.tr

YAYIN TÜRÜ
YAYGIN SÜRELİ YAYIN TÜM TÜRKİYE'DE
HUKUKİ SORUMLULUK
Dergide yayınlanan yazılardan,
kaynak adı gösterilerek alıntı yapılabilir.
Dergide yayımlanan yazılar
yazarların kişisel görüşüdür.

GRAFİK TASARIM / BASKI
MATSA BASIMEVİ
İvedik Org. San. Matbaacılar Sitesi
1514 Cadde No: 42 Ostim
www.matsa.com.tr

BASKI TARİHİ
TEMMUZ 2022

B
E
L
E
L
E
K
E
D
E
N
İ
Ç
İ

VAKIFTAN HABERLER

05 | 1996 yılında Haydi Türkiye Mehmetçikle ELELE Kampanyası ile kurulan TSK ELELE Vakfı, 21 Nisan 2022 tarihinde 26'ncı kuruluş yıl dönümünü kutladı.

SÖYLEŞİ

13 | Gazi Mehmet ATAN

MAKALE

29 | Serkan YABANCI
Farkındalığı Olan Çocukların Anne ve Babalarının Bu Durumla Baş Etme Yolları

OKULDAN HABERLER

11

5-7 Haziran 2022 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen 4'üncü Yavuz KOCAÖMER Masa Tenisi Şampiyonasında; Ecrin YILDIZ Türkiye 2'ncisi, İpek Seyna GÜLCÜ Türkiye 4'üncüsü olmuştur.

SÖYLEŞİ

16

Lütfiye ELMALI / BAĞIŞCI

MAKALE

32

Uzm. Dr. Mustafa Soner YILMAZ
Çocuklarda Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

OKULDAN HABERLER

12

Deprem bilincinin oluşturulması ve depremlere karşı daima hazırlıklı olunması amacıyla, her yıl 1-7 Mart tarihleri arasındaki hafta, "Deprem Haftası" olarak kutlanmaktadır.

TARİHTEN

21

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ
Tarihi Milli Parkı

MAKALE

35

METAVERSE

TURKTRUST

Ar-Ge • Yazılım • Danışmanlık • Teknoloji • e-İmza

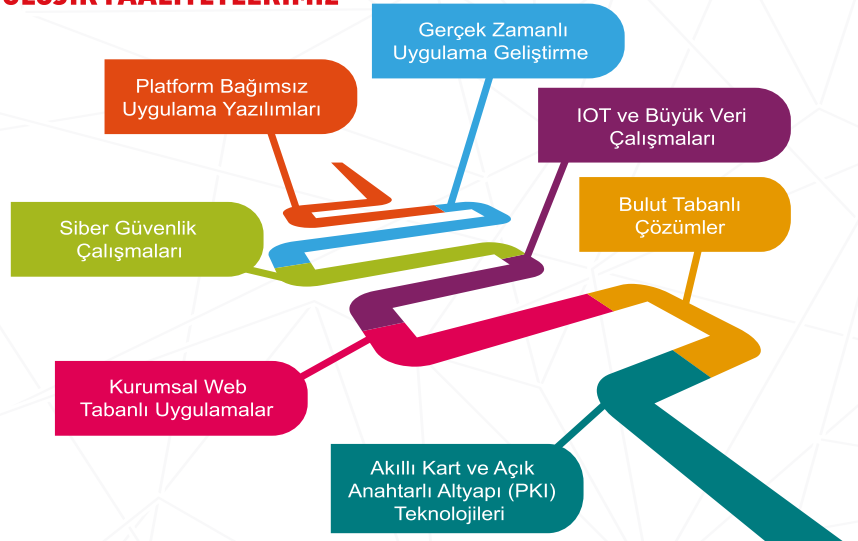

YAZILIM ÜRÜNLERİMİZ

ARNICA	Elektronik İmza Yazılım Kütüphanesi (Java API ve .Net)
PLATAN	Elektronik Sertifika Hizmetleri Yönetim Yazılımı
CASTAN	Akıllı Kart ve e-İmza ile Web Üzerinden Kimlik Doğrulama Yazılımı
TILIA	Güvenli Elektronik İmza Oluşturma ve Doğrulama Yazılımı
SPIRA	Zaman Damgası Sunucu ve İstemci Yazılımı
PALMA	Akıllı Kart Yönetim Yazılımı
DIANTA	Mobil İmza Hizmet Sağlayıcı Yazılımı
SEKOYA	E-Haciz Yazılımı
PINACA	Sayısal Takograf Sistemi Yönetim Yazılımı
EKaaS	Bulutla Entegre Şifreleme Anahtar Servisi Platformu
GEDREA	Çoklu e-İmza ve Zaman Damgası Oluşturma ve Doğrulama Yazılımı
PINEA	PDF Dosyaları için e-İmza ve Zaman Damgası Yazılımı

” TURKTRUST Bilgi İletişim ve Bilişim Güvenliği Hizmetleri A.Ş., Türk Silahlı Kuvvetleri [TSK] Elele Vakfı'nın bir kuruluşudur. TURKTRUST, yetkili Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı [ESHS] olarak, elektronik imza ve zaman damgası faaliyetlerini, alanında Türkiye'nin öncü ve lider kuruluşu olarak yürütmektedir. Ar-Ge, yazılım geliştirme ve proje çalışmalarını da bünyesindeki Ar-Ge Merkezi'nde sürdüren TURKTRUST'ın, yurt genelinde yaygın ofis ağı bulunmaktadır. ”

TEKNOLOJİK FAALİYETLERİMİZ

ELEKTRONİK İMZA

sertifika ürün ve hizmetleri

YAZILIM

ÜRÜNLERİ
bilgi güvenliği çözümleri

DONANIM

ÜRÜNLERİ
EĞİTİM
DANIŞMANLIK
PROJİ ve
ENTEGRASYON
hizmetleri

TURKTRUST Bilgi İletişim ve Bilişim Güvenliği Hizmetleri A.Ş.

Genel Müdürlük: Hollanda Cad. 696. Sk. No:7 Yıldız 06550 Çankaya - ANKARA

Tel: 0312 439 10 00 | **Faks:** 0312 439 10 01 | **Müşteri Hizmetleri:** 0850 222 4446

bilgi@turktrust.com.tr | www.turktrust.com.tr

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ ELELE VAKFI 26 YAŞINDA 21 NİSAN 1996 - 21 NİSAN 2022

TSK Elele Vakfı kurulduğu günden bu güne kadar, kendisine emanet edilen bağışları, hak sahiplerine ulaştırırken, şeffaf, dürüst, hukuka uygun ve yüksek sorumluluk duygusu ile hareket etmektedir. Vakfımız; Vakıf senedindeki amaçlarına uygun olarak, Kahraman Gazilerimiz, engelli çocuklarımız ve yaşlılarımızın tedavi, bakım ve rehabilitasyonu için tesisler inşa etmeye, bu tesislere destek sağlamaya şevk ve heyecanla devam etmektedir.

TSK Elele Vakfı olarak, Tüm halkımıza desteklerinden dolayı minnet ve şükranlarımızı sunuyoruz.

**UNUTMAYIN,
BU GÜNE SİZLERLE GELDİK,
BU GÜNDEN SONRADA SİZLERLE İLERLEYECEĞİZ,
İYİLİKLER PAYLAŞTIKÇA ÇOĞALIR...**

TSK Elele Vakfı'nın kuruluşunun 26'ncı yıl dönümünde; Vakıf Genel Müdürü (Em.)Tümg. Tacı KURUL başkanlığında, Anıtkabir Ziyareti ve Atatürk Mozolesine Çelenk Koyma Töreni icra edilmiş, Anıtkabir Şeref Defteri imzalanmıştır.

Vakfın 26'ncı kuruluş yıldönümü münasebetiyle; 21 Nisan 2022 Perşembe günü saat 9.30'da Vakıf Genel Müdürü (Em.)Tümg.Taci KURUL Başkanlığında; Vakıf personeli, TURKTRUST A.Ş. personeli, TURKTIPSAN A.Ş. personeli, TSK ELELE Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi personeli, öğretmen, öğrencileri ve ailelerin oluşturduğu heyetle; Anıtkabir ziyaret edilmiş, Aslanlı yoldaki yürüyüşün ardından Atatürk Mozolesine Çelenk Koyma Töreni icra edilmiştir.

Misak-ı Milli Kulesinde Vakıf Genel Müdürü (Em.)Tümg.Taci KURUL tarafından Anıtkabir Şeref Defteri imzalanmıştır.

1996 yılında "Haydi Türkiye Mehmetçikle Elele" Kampanyasındaki gönüllü bağışlarla kurulan Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı; 26 yıldır siz değerli bağışçılarımızın destekleri ile gazilerimiz ve engelli çocuklarımız için çalışmalarına azim ve kararlılıkla devam etmektedir.

Bağışları ile desteklerini esirgemeyen Yüce Türk Milletine şükranlarımızı sunarız.

Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
Eğitim ve Araştırma Hastanesini Bilkent / Ankara

TSK ELELE Vakfı, ülkemizde benzeri bulunmayan ve teknolojinin çağdaş imkanları ile donatılmış anıtsal bir eser olan Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesini Türk Halkına kazandırmanın gurur ve mutluluğunu yaşamaktadır.

Vakıf, Ülke savunması için yaralanan ve engelli duruma gelen güvenlik personelinin tedavisi için Ankara Bilkent'te bulunan merkezi; 105 Milyon TL'ye inşa ettirerek 21 Nisan 2000'de hizmete açılmasını sağlamıştır.

Gazi Uyum Evi Bilkent / Ankara

Gazilerimizin doğa ile baş başa kalabilecekleri, diğer gaziler ile bir araya gelebilecekleri Gazi Uyum Evi, 2004 yılında 2,1 Milyon TL'ye TSK ELELE Vakfı tarafından inşa ettirilmiştir.

Medikal Tasarım ve Üretim Merkezi Etilik / Ankara

Doku kaybına uğrayan gazilerimizin, ihtiyaç duydukları yapay organ, ortez ve protezleri imal etme imkanına sahip Medikal Tasarım ve Üretim Merkezi; Vakıf tarafından, 9 Milyon TL'ye inşa ettirilmiş ve 3 Eylül 2011 tarihinde hizmete açılmıştır.

19 Eylül Spor Tesisleri Bilkent / Ankara

Engelli gazilerimizin, uluslararası düzeyde olim-pik spor yapabilecekleri, engelli sporcular için ta-sarlanmış 19 Eylül Spor Tesisleri Vakıf tarafından 1,8 milyon TL'ye inşa ettirilerek, 29 Aralık 2014 tarihinde Gazilerimize hediye edilmiştir.

TSK Rehabilitasyon Merkezi Engelli Spor Kulü-bünde lisanslı Gazi sporculara ve kulübe Vakıf olarak malzeme desteği sağlanmaktadır.

MSB Ankara Özel Bakım Merkezi Bilkent / Ankara

TSK ELELE Vakfı, Türk Silahlı Kuvvetlerine hizmet etmiş ve 65 yaşını aşmış personelin, hayatlarının kalan kısmını sosyal yaşamdan kopmadan hu-zur içinde geçirebilecekleri merkezi 41 Milyon TL'ye inşa ettirerek 30 Haziran 2008'de hizmete açmıştır.

İstanbul Göğüs Hastalıkları binasının MSB Çamlı-ca Özel Bakım Merkezi olarak tadil edilmesi için, 2014 yılında 2,5 Milyon TL nakdi bağışta bulun-muştur.

TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Etilik / Ankara

SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etilik Ankara yerleşkesi içinde bulunan TSK Elele Vakfı Özel Eğitim Rehabilitasyon Merkezi'nde; zihin-sel, işitme, görme, özgül öğrenme güçlüğü, be-densel ve yaygın gelişim bozukluğu bulunan en-gelli çocuklarımıza özel eğitim ve rehabilitasyon hizmeti verilmektedir. Alanında uzman kadrosu ve sahip olduğu sosyal imkanları ile Ankara'nın sayılı eğitim merkezlerinden olan okulumuzda; engelli çocuklarımızın eğitim desteği TSK Elele Vakfı tarafından karşılanmaktadır.

TSK ELELE Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın destek eğitim müfredatının yanı sıra sosyal faaliyetlerle de özel gereksinimli çocuklarımızın eğitim ve rehabilitasyonuna destek sağlanmaktadır.

Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu tarafından Ankara'da düzenlenen şampiyonalara katılan Elele Özel Eğitim Spor Kulübü sporcularımızdan;

Ali Batuhan OĞUZ, Ömer Gazi GÖLOĞLU, Yunus CÖMERT, Yusuf CÖMERT, ve Çağrı Barış ŞİMŞEK; 26-27 Mart 2022 tarihlerindeki Yüzme Şampiyonasında dereceye girerek madalyalarını almıştır.

5-7 Haziran 2022 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen 4'üncü Yavuz KOCAÖMER Masa Tenisi Şampiyonasında; Ecrin YILDIZ Türkiye 2'ncisi, İpek Seyna GÜLCÜ Türkiye 4'üncüsü olmuştur.

İpek Seyna GÜLCÜ, Ecrin YILDIZ ve Eren KAYA; 9 Nisan 2022 tarihinde Masa Tenisi İl Şampiyonasında dereceye girerek madalya almaya ve Türkiye Şampiyonasına gitmeye hak kazanmışlardır.

OKULDAN HABERLER

Deprem bilincinin oluşturulması ve depremlere karşı daima hazırlıklı olunması amacıyla, her yıl 1-7 Mart tarihleri arasındaki hafta, "Deprem Haftası" olarak kutlanmaktadır. Bu sebeple TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde öğrenci ve velilerimizin de katılımıyla deprem tatbikatı yapılmıştır.

Tatbikatta daha önceden belirlenen senaryo deprem eylem planı uygulanmış, özel gereksinimli çocuklarımız ve aileleri bu konuda bilgilendirilmiştir. Acil toplanma alanında tüm katılımcıların toplanmasıyla tatbikat sona erdirilmiştir.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ ELELE VAKFI

Kuruluşundan bu güne kadar inşa ettiği tesisler ile bu tesislere sağladığı destek ve hizmetlerin maliyeti yaklaşık 1.050.000.000 TL'dir.

- @tskelevakfi
- @TSKElele
- www.elele.org.tr
- elele@elele.org.tr
- 0312 431 99 36

Gazilerimizden...

“Bacağım, kolum, gözüm olmadan yaşayabilirim. Ama vatan olmadan yaşayamam.”

Gazi Ferdi ÇATAL

“Vatan için en büyük bedel kan ile ödenendir. Ne mutlu bana, vatan için bedel ödeyenlerdenim.”

Gazi Emrah DEMİRCİ

“Vatanın bölünmez bütünlüğünü her şeyden önde tutan, canını ve kanını seve seve şanlı Türk Bayrağının bekası için feda eden, bu topraklarda bedeninden parça bırakmış tüm Gazi ve Şehitlerimize selam olsun. Kutsal görevler esnasında bizlere Gazilik onurunu nasip eden Rabbimize şükrediyorum. Aynı şekilde müdafada ederken vatan toprağını kanıyla sulayan tüm şehitlerimizin mekânı cennet olsun. Onlar cennetin en güzel yerinden bizleri izlerken, bizler de onlara layık bir şekilde vatan toprağının her köşesini koruyarak, mücadeleden ödün vermeksizin bayrak, vatan sevgisiyle ülke ve millet olarak dimdik duracağımızdan kimsenin şüphesi olmasın. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum...”

Gazi Mehmet ATAN

*“Bir yüce dağda savaş var beynelmilel
Bulut, yağmur, soğuk ve kar.
Bir çıkmaza götürür bizi bu yaban el
Elin kolun bağlanır ayakların titrer.
Korkarsın ama ana duaların olur sana el
Bayrak gelir, Vatan gelir, Sevda gelir gözüne
İşte tesir etmez sana değse de şarapnel.*

Vatanım için hiç düşünmeden farklı farklı yerlerde, insan evladının fitratına sığmayan yerlere girdim çıktım. İki kez yaralandım. Her şey şanlı Türk bayrağı altında bağımsız olarak yaşayacak nesiller için...”

Gazi Ramazan YAŞAR

HİLAL VURDU KANIMIZIN ÜSTÜNE

*“Gecenin sessizliğini bir kurşun sesi
Tam ortasından ikiye ayırdı.
Karanlıkta, yerde kanlar içinde bir beden*

*Anne ne olur elini alnımdan çekme
Yüreğini yüreğime yasla.
Bırakma beni kahramanların yalnızlığında.*

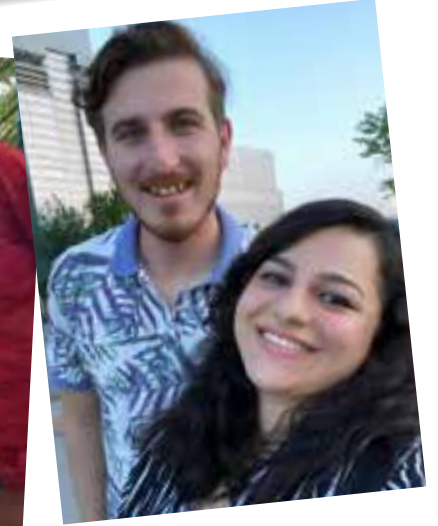
Yüce Rabbim bu yiğit insana Gazilik yakışır demiş, emir büyük yerden taşımak gerek. Bütün silah arkadaşlarıma selam olsun.. Vatan toprağı kutsaldır, kaderine terkedilemez. ..”

Gazi Recep VARIYENLİ

Hakan ALBAYRAK / GAZİ

17 Ağustos 1991 İstanbul doğumluyum. Üç kardeşiz, babam tekstil fabrikasında çalışıyor, annem ise ev hanımı.

İlk ve ortaokulu İstanbul/Bağcılar'da okudum. Evin en büyük çocuğu olduğum için 12-13 yaşlarından itibaren çalışmaya başladım ve liseyi bitiremedim.

17 yaşından itibaren bir kafede yaklaşık üç yıl çalıştıktan sonra Kasım 2011 yılında Manisa/Karaağaç'ta acemilik eğitimi için askere alındım. Devamında Hakkâri/Şemdinli Jandarma Komanda taburunda görevlendirildim.

Yoğun bir tempo ile çalışıyoruz. Evimize, ailemize olan özlemimizde de vardı. Komutanımdan izne çıkmak, ailemi görmek için izin talep ettim. Sağ olsun kabul etti.

İzne gitmek için bulunduğu yerden askeri helikopter ile sevk edilecektik. Yaklaşık 16/17 kişi araca bindik, ben kapı kenarında bir yere oturdum, hatta bir komutanımıza yer vermek istedim. Ama o

başka yere geçti, her şey kader kısmet herhalde. Havalandıktan kısa bir süre sonra üzerinden geçtiğimiz bir karakola tam o sırada teröristler tarafından taciz ateşi açılmış. Tesadüf bu ya; hainlerin attığı kurşunlardan biri kapıdan girip, benim önce sağ, oradan sol bacağıma girmiş.

Ben ne olduğunu anlayamadan bayılmışım. Zorunlu olarak iniş yapmışız. Gözlerimi açtığımda ambulanstaydım. İşte o zaman vurduğumu anladım. Hakkâri Asker Hastanesi'ne götürülerek ameliyata alınmışım. İlk müdahaleden sonra Ankara Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne sevk edildim. 40-45 gün burada kaldım ve iki kere ameliyat oldum. Bu süreçte ailem ve komutanlarım hep yanımdaydı.

İlk tedavinin sonunda ailemle evimize döndük. Hava değişiminin sonunda Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne yatışım yapıldı. Yaklaşık beş ay kaldığım merkezde; fizik tedavi gördüm. Hala yıl-

da bir veya iki kere buraya geliyorum. Sanırım bu durum ömrüm boyunca da devam edecek.

2014 yılı Kasım ayında iş hakkımı kullanarak İstanbul İl Göç İdaresinde çalışmaya başladım. Aynı yıl eşimle tanıştım ve 2017 yılında evlendim. 2018 yılında da Allah bağışlasın bir oğlumuz oldu.

Hayatımı düzene koydum. Ancak sağlık ile ilgili tedavim ömür boyu devam edecek. Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesine belirli dönemlerde gelip tedavi olmak gerekecek.

Böyle güzel bir tesisi bizler için yaptıran TSK ELELE VAKFINA ve onlara bağış yapan herkese müteşekkirimiz. Bizler için önemini değerini anlatmam mümkün değil. Burası bir hastane değil, bizim için çok daha farklı bir yere sahip. Tüm doktorlarımıza ve çalışanlara, her şeyin başlangıcı olan TSK Elele Vakfı ile çalışanlarına ve kurucularına çok teşekkür ederim.

Lütfiye ELMALI / BAĞIŞÇI

Ben Lütfiye ELMALI.

Kıbrıs gazisi Hüseyin ELMALI'nın eşiyim.

1954 yılı Kastamonu doğumluyum. Allah bağışlarsa bir erkek evlat ve bir torun sahibiyim ve tabi ki sevgili gelinimi de unutmuyayım.

Karabük PTT de memur olarak çalışırken, eşimin kız kardeşi ile aynı evi paylaşıyorduk. Kayınvalidem kızını görmeye gidip gelirken, beni beğeniyor, o sırada eşimde Kıbrıs'ta askerlik görevini yaparken gazi oluyor. Sonrasında kısmetmiş, 1975 yılında nişanlandık. Aynı yılda evlendik.

Evlendikten sonra ben Çankırı'ya gelin olarak geldim. 48 senedir de Çankırı'da yaşıyorum. Artık, Çankırlı oldum diyebilirim.

Eşim ile birlikte bir tuhafiyede dükkânı açtık. Ben PTT de memur olarak çalışıyor, bir taraftan da dükkana gidip ona yardım ediyordum. 1978 yılında oğlum dünyaya geldi. Dükkanda işler çok iyi gitmiyordu, kapatmak zorunda kaldık. Daha sonra eşim PTT kantininde müdür olarak çalışmaya başladı. Yaklaşık 17 yıl müdür

olarak orada görev yaptı. Ben de yaklaşık 28 sene PTT'de çalıştıktan sonra emekli oldum. Derken oğlum büyüdü. Evlendi. Torunuma bakmak için bir süreliğine Ankara'ya geldik. Halen de bir ayağımız Ankara'da.

Eşimin rahatsızlıkları ve gazi olması nedeniyle Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon

Eğitim ve Araştırma Hastanesine geldik. Pandemiden sonra sosyalleşmek, tedavi olmak için buraya gelmek bize çok iyi geldi. Burada bütün çalışanlar çok güler yüzlü, güvenilir ve iyi niyetle işlerini canla başla yapıyorlar. Her şeyden çok memnunuz. Buraya geldikten sonra bu tesisi TSK ELELE VAKFI'nın yaptırdığını öğrendik. Vakıf ve tesis hakkında daha detaylı bilgi edindikten sonra, bu çorbadada bizimde tuzumuz bulunmalı diye düşündük.

Ufacık bir katkı ile nelerin başarıldığına, bu güzel tesislerin

yapıldığına, hizmetlerin verildiğine şahit olduk. Karınca kararınca bizde bağış yapmak istedik. Aldığımız emekli maaşından düzenli olarak, cüz'i bir miktar bağış yaparak gönül rahatı ve huzurunu yaşıyoruz. Biliyoruz; ki bu bağışlarla şifa bulan pek çok insan var ve hepsi hayır duası ediyor. Biz de dahil...

Askerleri ve vatanımı çok seviyorum, onlar için yapabileceğim küçük, büyük, maddi manevi ne olursa yaparım.

Bu tesisleri yaptığınız, önce

Gazilerimiz ve sonrada bizlerin şifa bulmamıza aracılık ettiğiniz, biri bin yaparak faydalı hale getirdiğiniz için tüm çalışanlara, vakfın kurucularına ve emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum. İyi ki varsınız.

Ben de artık kendimi bir Vakıf çalışanı olarak görüyorum. Eserlerinize yenilerini ekleyebilmeniz için yaşadığım her yerde, gördüğüm konuştuğum herkese sizlerden bahsedeceğim.

İyi ki varsınız.

Mucize Melek

Sirga Asya VAROL

Kendi mucizemi kendim yarattım diyebilirim. Doğduğum andan itibaren hayat savaşı vermeye başladım. 5,5 aylık dünyaya gelmiş bir bebeğin yaşamasına, kim umut bağlayabilirdi ki... Doktorum bile ölümümü beklerken, *"fişini çektik, ama yaşamak için savaştı"* demiş. Evet, gerçekten öyleyim.

Savaşıyorum ve savaşmaya da devam edeceğim. Size de tavsiyem; ne olursa olsun savaşmayı ve gülmeyi asla bırakmayın!

Hayatla ilk savaşım böyle başladı. İkincisi ise hastalığım oldu. Beyne oksijen gitmesinden dolayı beyinde hasar oluşmuş. Buna SP(BEYİN FELCİ) deniliyormuş. Beni diğer SP arkadaşlarımdan ayıran özelliğim, sağ ayağımın, sola göre farklı olması. Küçük yaşta geçirdiğim yüksek ateş sonucu çocuk felci geçirmişim. O yüzden kendime küçük *"FRİDA KAHLO"* diyorum.

Benim hastalığımın tanısı çok geç konmuş. Ta ki 8 yaşında gittiğim bir hastanedeki doktora kadar. Doktor, *"Kızım, sen çabalama; yürüyemezsin, okula bile gidemezsin!"* dedi. Çünkü neymiş hastalığımın tanısı çok geç konmuş. Gerçekten doktorlarım bile benden umudunu kesmişti. O günden sonra bir karar verdim. *"Neyi yapmam gerekiyorsa daha fazlasını yapacaktım."* 9 yaşına

girdiğimde hastane değiştirerek, ilk ameliyatımı oldum. Yaklaşık altı aylık bir süre walker ile ilk adımlarımı attım. Onunla birlikte gelen ayak cihazları oldu. O cihazları kullanmak o zaman o kadar zordu ki. Toplumdan farklılaştırılmamız, yeri geldi dışlanmamız, yeri geldi alaycı yaklaşıma neden olsa da inadına hayatı sevdim ve hep güldüm. Altı aylık süreçten sonra walker yerine değneklerle devam ettim. Değneklerle hastane koridorunda

ilk düşüşlerimi, ilk korkularımı ve endişelerimi yaşamaya başladım. O zaman yaşadığım bu zorlu süreci bir daha yaşamayacağımı düşünürken, aslından yolun başında olduğumun farkında bile değildim. Ne kadar acı yaşadıysam, ne kadar hayal kırıklığına uğradıysam o kadar güçlendim. Çünkü kim bu kadar hayatın hakkını verip, yaşayabilirdi ki?

Hayatınızda ne kadar çok bedel öderseniz, o kadar ha-

yatınız için gerçek anlamda başarıyı elde edersiniz. Düşünsenize, bir ayakkabı giymek istiyorsunuz ve sadece cihazlarınızın olduğu ayakkabıları giyebiliyorsunuz... Yürüme çabamdan çok sanırım beni en çok zorlayan şey buydu. Hayatımızda hep bir yapıp on almak istiyoruz. Ama bu yaşamın doğasına aykırı. Sevdiklerimiz ya da kendimiz söz konusu olduğunda sabredemiyoruz. Bir bebek doğar doğmaz nasıl yürümeye başlamıyor, düşüp kalkarak devam ediyorsa öyle sabırlı olmalıyız. Sabrederek, hata yaparak kendimizce olan doğruyu bulana kadar devam etmeliyiz. Ne kadar düştüğümüz önemli değil aslında o düşüşlerde kendimize neler kattığımız önemli. Ben hayatım boyunca kendime hiç isyan etmedim.

Bu süreçleri yaşarken okulun ne oldu diyebilirsiniz? Hayatımda verdiğim diğer savaşlardan birisi de OKUL... Yanlış anlamayın sakın, başarı anlamında değil ama! Kendimi

okul konusunda hep insanlara karşı kanıtlamak zorunda hissettim. Ben de varım. Ben de başarabiliyorum. Görün beni der gibi... Halbuki öğretmen daha tahtaya soruyu yazmayı bitirmeden ben cevaplarını bulmuş oluyordum. Okuma yazmayı daha beş yaşında öğrenmiştim. Ama kendimi kanıtlamaya, bu tür başarılarım yeterli gelmiyordu. Ya da bana öyle geliyordu o zamanlar...

Kendimi kanıtlama sürecim lise hayatında son buldu. Teknik lisede bilgisayar bölümü veri tabanı programcılığını, onur öğrencisi seçilerek ba-

şarıyla tamamladım. Diplomamı aldığım gün gerçekten bir şeyleri başarabileceğimi, başardığımı hissettim ve anladım. Çok sevdiğim, değer verdiğim bir ablamın sözü, benim hayat felsefem oldu..

"Bazen insan takdir edilmeyi etrafından beklememeli. İnsan kendi başarısını kendi takdir etmeli."

Bu söz beni o kadar çok mutlu etmiştir ki... Sizde, gözünüze küçük bir başarı gibi görünse de kendinizi tebrik edin, saygı duyun kendinize! Hayatımızda neye çok arkamızı yaslıyorsak, güveniyorsak ve neye umut bağlıyorsak her şey son bulacak. Hiçbir şey sonsuz değil! Acılarımız, sıkıntılarımız, endişelerimiz, korkularımız, hastalıklarımız elbet bir gün bitecek.

18 yaşında girdiğim üniversite sınavını kazanarak, hayatımdaki bütün imkansızlıkları başardım. Şimdi 23 yaşındayım, üniversite mezuniyeti için günleri sayıyorum.

Yapamazsın, başaramazsın dedikleri her şeyin üstesinden bedeller ödeyerek geldim. Ben başardıysam siz de başarabilirsiniz. Benim sizlerden farkım hiç yok. Aksine hepimizden eksik şeylerle hayata başladım. Daha sonrasında eksikleri tamamlayarak kendi benliğimi bulduğumu söyleyebilirim.

Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde almış olduğum fizik tedavi, hippoterapi, hidroterapi ve öğretmenlerimin maddi manevi destekleriyle hayallerimi gerçekleştirdim. Yaşadığım her zorluk; beni ben yapan gerçeklerim oldu. 23 yaşında, hayatı ve gülmeyi seven biri olarak, bu zorlu süreçte ben **“MUCİZE MELEK”** oldum.

Bu zorlu süreçte en büyük destekçilerim; sizin bağışlarınız sayesinde faaliyet gösteren

TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi ile Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki hayatımın her anında büyük destekçim olan fizyoterapistlerime, değerli ablam Zeynep Ertürk EYCAN'a, doktorlarıma, maddi ve manevi olarak desteklerini esirgemeyen başta Ahmet Erhan ÜNALP ve ablam Minara ÜNALP'a, desteğini esirgemeyen siz manevi aileme çok teşekkür ederim. Bu kadar güzel hizmetleri gerçekleştiren ve bizleri hayata döndüren, benim gibi pek çok farklı insanın hayatına dokunan, Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfına, bağışları ile destek olanlara ve siz bağışçılara teşekkürlerimi sunarım.

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ

Tarihi Milli Parkı

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ (23 AĞUSTOS-13 EYLÜL 1921)

Sakarya Meydan Muharebesi, Türk Milleti için bir ölüm kalım mücadelesi olmuştur. Bu meydan muharebesi, Türk ordusunun taktik geri çekilmeleri bırakıp büyük çaptaki bir geri çekilme sonunda stratejik savunmayı uygulamaya koymasının en güzel örneklerinden birisidir.

Birinci ve İkinci İnönü Muharebelerinde yenik duruma düşen Yunanlılar, Kütahya-Eskişehir Muharebelerindeki başarılarından elde ettikleri moral ile Anadolu'da ilerlemelerine devam etmek ve Ankara Hükümeti'ni zor duruma sokmak istemişlerdir. Yunan Genelkurmayı, Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilen Türk ordusuna son darbeyi vurmak için

bütün hazırlıklarını tamamlayıp harekete geçmiştir. Buna karşın Türk ordusu da kesin sonuç alınabilecek bir meydan muharebesi için tüm birliklerini Sakarya Nehri'nin doğusunda, yaklaşık olarak 100 km genişliğinde bir cephe hattında toplamıştır. Türk Ordusunun direnişinin kırıldığını ve kaynaklarının tükendiğini zanneden Yunanlılar, ileri harekâta başlamış 23 Ağustos'tan 13 Eylül'e kadar devam eden bir çarpışma dönemi yaşanmıştır. Bu kritik günlerde, Başkomutan Mustafa Kemal Paşa,

"Hatt-ı Müdafaa yoktur. Sath-ı Müdafaa vardır. O sath bütün vatanıdır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça bırakılmaz."

emrini vermiştir. Böylece hat taktiği bırakılarak çekilmek zorunda kalan birliklerin tutunabildikleri ilk yerde savunmaya devam etmeleri, diğerlerinin ise buldukları mevzileri bırakmamaları sağlanmıştır. Bu safhada olağanüstü mücadele verilmiştir. Açılan her gediği kapatmak için 70 km'yi bulan zorlu yürüyüşlerle birlik kaydırmaları yapılmıştır.

Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın yönetiminde, Türk Milletinin iradesiyle kazanılan ve dünya harp tarihine "en uzun meydan muharebesi", Türk İstiklâl Harbi tarihine de "subay muharebesi" diye geçen Sakarya Meydan Muharebesi 13 Eylül günü Yunanlıların Sakarya Nehri'nin batısına

atılmasıyla sona ermiştir. Bundan sonra takip harekâtı başlamıştır. Zaferin sonunda, TBMM Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'yı 19 Eylül 1921'de Gazi unvanı ve Mareşal rütbesiyle ödüllendirmiştir. Bu zafer Milletin orduya ve Mustafa Kemal Paşa'ya güvenini artırmıştır.

Sakarya zaferi sonunda Yunan ordusunun saldırı gücü kırılmış ve Türk ordusunun taarruzu için uygun bir ortam doğmuştur. Sakarya Zaferi içte olduğu kadar dışta da önemli sonuçlar doğurmuştur. Örneğin İtalyanlar Anadolu'da işgal ettikleri yerleri boşaltmışlardır. 13 Ekim 1921'de SSCB ile Kars antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşma ile Türk-Sovyet sınırı son ve kesin şeklini almıştır. İngilizler ise ellerindeki Türk esirleri serbest bırakmışlardır. 2 Ocak 1922'de Ukrayna ile Dostluk ve Kardeşlik Antlaşması imzalanmıştır.

Sakarya Zaferinin bir diğer önemli sonucu da 20 Ekim 1921'de Fransızlarla imzalanan Ankara Antlaşması (İtilafnamesi) olmuştur. Bu antlaşma ile Birinci Dünya Savaşı öncesi kurulmuş bulunan İtilaf bloğu parçalanmıştır. Fransa'nın Türkiye'yi ve Misak-ı Milliye resmen tanıması, İngiltere'nin Doğu Akdeniz politikasını desteklemekten vazgeçtiğini göstermesi açısından önemlidir. Ankara Antlaşması ile birlikte Türkiye Güney cephesini güvenceye almış ve buradaki askerlerini de Batı Cephesine kaydırmıştır.

Sakarya Meydan Muharebesi sonunda Türk ordusunun zayıyatı; 5713 şehit, 18.480 yaralı, 828 esir ve 14.268 kayıp olmak üzere toplam 39.289'dur. Yunan ordusunun zayıyatı ise; 3758 ölü, 18.955 yaralı, 354 kayıp olmak üzere toplam 23.007'dir.

Sakarya Meydan Muharebesinde çok fazla subay kaybı olduğu için bu Muharebeye "Subay Muharebesi" adı da verilmiştir. ATATÜRK'de bu muharebe için "Sakarya Melhame-i Kübrası" yani kan gölü, kan deryası demiştir.

Türk ordusunun Sakarya Meydan Muharebesi'ni kazanması, Yunan dış politikalarında da köklü değişikliklere sebep olmuştur. Sakarya'dan sonra, Yunanlıların "Ankara'nın alınması" ve "Büyük Bizans'ın kurulması" gibi düşleri son bulmuştur.

Mustafa Kemal (ATATÜRK), 19 Eylül 1921'de, kesin sonucun belli olduğu günlerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden Sakarya Muharebesi'nin cereyan tarzını bütün ayrıntılarıyla anlattıktan sonra, bu savaşın niteliği ve Türk ordusunun komutan, subay ve erleri hakkındaki görüşlerini şöyle anlatıyordu:

	Subay	Er	Makinelî Tüfek	Tüfek	Kılıç	Top	Üç Tonluk Kamyon	Bir Tonluk Kamyon	Uçak
TÜRK KUVVETLERİ	5401	96.326	825	54.572	1309	196	-	-	2
YUNAN KUVVETLERİ	3780	120.000	2768	57.000	1350	386	600	240	18

“...Türkiye Büyük Millet Meclisi ordusunun Sakarya’da kazanmış olduğu meydan Muharebesi, pek büyük bir meydan muharebesidir. Savaş tarihinde, benzeri belki olmayan bir meydan savaşıdır. Bundan dolayı ordumuzun savaş tarihine bir örnek bahşeden bu zaferi kazanmış olmasın itibarıyla, yüce heyetinizi tebrik ederim.

Bu parlak zaferin yapıcısı olan kimseleri, yüksek huzurunuzda ve bu kürsüden büyük hürmet ve takdirlerle anmayı bir vicdan borcu sayarım. Genelkurmay Başkanımız Fevzi Paşa Hazretlerinin bu meydan savaşında yaptığı hizmet, pek büyük bir övgüye layıktır. Pek değerli, erdemli ve kıymetli olan bu büyük

nın hemen her noktasında, gece ve gündüz hazır bulunmuş ve pek isabetli ve değerli tedbirlerini yerinde, gerekenlere bildirmiş ve daima gönül ferahlatan, moral yükseltici öğütler vermiştir. Kendisinin olağanüstü hizmetleri takdirlere ve alkışlara layıktır. Diğer grup kolordu, tümen ve alay komutanlarının her biri, diğeriyle yarışcası-

na, fedakârlık ve becerikli-lik göstermişlerdir. Subaylarımızın kahramanlıkları hakkında söyleyecek söz bulamam; yalnız ifadede isabet edebilmek için diyebilirim ki bu savaş, subay savaşı olmuştur. Bu nedenle subay arkadaşları-
mın, en ufak rütbelisinden en büyük rütbelisine kadar değer ve fedakârlıklarını bütün kalp ve vicdanıyla ve takdirlerle anarım.

Erlerimizi, her türlü övgü-ye layık görürüm. Zaten bu milletin evladı, başka türlü düşünülemez. Bu milletin evlatlarının fedakârlıkları, kahramanlıkları için birim bulunamaz. Erlerimiz hakkında yeni bir şey ilave etmek isterim: Kahraman Türk askeri, Anadolu savaşlarının anlamını öğrenmiş, yeni bir ülkü ile savaş-

mıştır. Böyle evlatlara ve böyle evlatlardan oluşmuş ordulara sahip bir millet, elbette hakkını ve istiklalini bütün anlamıyla korumayı başaracaktır. Böyle bir milleti bağımsızlıktan yoksun bırakmaya kalkışmak hayal ile uğraşmaktır..."

Başkomutan Mustafa Kemal (ATATÜRK), Sakarya Meydan Muharebesini Nutuk'ta Şöyle Anlatır:

"... 12 Ağustos 1921 günü, Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa Hazretleriyle birlikte Polatlı'ya cephe karargâhına gittim.

Düşman ordusunun cephemize yüklenerek sol kanadımızdan kuşatacağı yargısına varmıştık. Bu görüşe dayanarak tam bir cesaretle gerekli tedbirleri aldırıldım ve yapılacak hazırlıkları yaptırdım. Olaylar görüşümüzü doğruladı. Düşman ordusu, 23 Ağustos 1921'de ciddi olarak cephemize doğru ilerlemeye başladı ve taarruza geçti. Birçok kanlı, bunalımlı safhalar ve dalgalar oldu. Düşman ordusunun üstün grupları, savunma hattımızın birçok parçalarını kırdılar. Bu ilerleyen düşman birliklerinin karşısına kuvvetlerimizi yetiştirdik.

Meydan muharebesi yüz kilometrelik cephe üzerinde oluyordu. Sol kanadımız, An-

kara'nın elli kilometre güneyine kadar çekilmişti. Ordumuzun yönü batıya iken güneye döndü. Arkası Ankara'ya iken kuzeye çevrildi. Cephenin yönü değiştirilmiş oldu. Bunda hiçbir sakınca görmedik. Savunma hatlarımızın kısım kısım kırılıyordu. Fakat kırılan her kısmın yerine en yakın bir yerde hemen yeni bir savunma hattı kuruluyordu. Savunma hattına çok ümit bağlamak ve onun kırılmasıyla, ordunun büyüklüğü ölçüsünde çok gerilere çekilmek gerektiği teorisini çürütmek için memleket savunmasını başka türlü ifade etmeyi ve bu ifademde direnenek şiddet göstermeyi yararlı ve etkili buldum. Dedim ki:

Savunma hattı yoktur, savunma sathı vardır. O sath bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça terk olunamaz. Onun için küçük büyük her birlik bulunduğu mevziden atılabilir. Fakat küçük büyük her birlik, ilk durabildiği noktada yeniden düşmana cephe kurup savaşa devam eder. Yanındaki birliğin çekilmeye mecbur olduğunu gören birlikler ona tâbi olamaz. Bulduğu mevzide sonuna kadar dayanmaya ve karşı koymaya mecburdur."

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ MİLLİ PARK

DUATEPE

Ankara il merkezine yaklaşık 90 km, Polatlı ilçe merkezine ise 10 km uzaklıktadır.

Yıllardır savaştan bir ordunun tekrar taarruz yeteneğini kazandığına inandığı yerdir. Duatepe Türk genel karşı taarruzunda düşmandan geri alınan ilk tepedir. Viyana önlerinde başlayan 238 yıllık geri çekilmenin son bulunduğu bir dönemdir. 23'üncü Tümen ve 15'inci Tümenin birlikte taarruzları ve süngü hücumlarıyla, 31 Ağustos'da düşman eline geçen Duatepe, 10 Eylül 1921'de düşmandan temizlenmiştir..

SAKARYA ŞEHİTLİĞİ VE ZAFER ANITI

Sakarya Şehitleri Zafer Anıtı, Polatlı il sınırları içerisinde, Şehitler Kaşı Tepe de bulunmaktadır. Anıtın yapım çalışmalarına zaferin 50'nci yıl dönümü olan 13 Eylül 1971 tarihinde başlanmış ve Cumhuriyetin 50'nci yılı 28 Ekim 1973 tarihinde törenle ziyarete açılmıştır. Anıt, 915 rakımlı noktadan başlar, 970 rakıma kadar yükselerek devam eder. Anıt merdivenlerin başladığı yerden girilir. Anıt gövdesinde başlangıçtan itibaren daralan merdivenli yol Sakarya Zaferinin hangi koşullarda kazanıldığını gösterir. 420 basamaktan oluşan bu yolda, 42 çift sütun bulunmaktadır. Sütunler, Türk ordusunun Sakarya Meydan Muharebesinde yaşadığı gece ve gündüzlerin işaretidir. Zafer sembolü heykeller grubunda yer alan kadın, asker ve küçük çocuktan oluşan heykeller ise zamanla olgunlaşan milli şuurun ve gittikçe yükselen milli gücün simgesidir.

Anıt içerisinde Sakarya Zaferini kazanan başta Başkomutan Mustafa Kemal ATATÜRK olmak üzere Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak ve Batı Cephesi Komutanı İsmet İnönü'nün büstleri ile zafere imzalarını atan Alaydan Kolorduya kadar birlikleri komuta etmiş komutanlarımızın isimlerinin yazıldığı sütunların bulunduğu müze bulunmaktadır.

Sakarya Merkez şehitliğinde bulunan Anıt, ulusun ve Türk İstiklal Mücadelesinin yönünü değiştiren Sakarya Meydan Muharebesi Zaferinin kazanılmasını sağlayan aziz şehitlerimizin hatırasına uygun olarak 1932 yılında tamamlanmıştır. 1932-1961 yılları arasında Şehitliğe Polatlı Topçu Okulu tarafından Polatlı civarındaki köyler ve Karatepe'de bulunan 140 şehidimizin naaşının nakledilmesiyle 1961 yılında açılışı yapılmıştır.

Kışla Hastanesi Şehitliği

KIŞLA HASTANESİ ŞEHİTLİĞİ

Ankara il merkezine yaklaşık 90 km, Haymana ilçe merkezine ise 22 km. uzaklıktadır.

Sakarya Meydan Muharebesi içinde "Gedikli Muharebeleri" olarak adlandırılan muharebelerde yaralanarak buradaki sahra hastanesine getirilen ve burada şehit olan 3'üncü Kafkas Tümeni ile 57'nci Tümen'den 50 ile 100 kadar şehit bulunmaktadır.

12'NCİ GRUP ŞEHİTLİĞİ

Ankara il merkezine 95 km, Polatlı ilçe merkezine ise 20 km. uzaklıktadır.

Sakarya Meydan Muharebesi'nde Beştepeler ve Validedetepe muharebelerinin ilk beş gününde can pazarı yaşanmıştır. Muharebelerin başında bu kesim 12'nci Grup'un 11'inci Tümen'ince savunulmaktaydı.

Yunanlıların, cephe sol kanadımızdan yaptığı kuşatma harekâtı kritik bir hal alınca Beştepeler ve Validedetepe'yi 17'nci Tümene devreden 12'ci Grup'un tümü Haymana'nın güneydoğusuna kaydırılmıştır.

Sakarya Zaferinin kazanılmasının sağlayan ve canları pahasına beş gün boyunca direnip bu alanlarda çarpışan 12'nci Grup'taki aziz şehitlerimizin hatirasına uygun olarak inşa edilen bu şehitlikte, 50'ye yakın vatan evladı yatmaktadır.

İkiztepelere Şehitliği

İKİZTEPELER ŞEHİTLİĞİ

Ankara il merkezine yaklaşık 115 km, Haymana ilçe merkezine ise 30 km. uzaklıktadır.

İkiztepelere, savunma hattımızın sol bölümüne hakim durumdadır. Savunma hattımızın Mangaldağ'ından İkiztepelere'ye uzanan bölümü, 26 Ağustos 1921 günü kaybedilince; Başkomutan Mustafa Kemal Paşa dünya harp tarihine giren o emri verir; "*Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır o sath bütün vatan dır.....*"

Sakarya Meydan Muharebesinde bu bölge 3'üncü Gruba bağlı birlikler tarafından savunulmuştur. 15'inci Tüme ne bağlı 38'inci Alayımızın tarruzları sonucu İkiztepelere birkaç kez alınıp verilmesine karşın 27 Ağustos 1921 günü kaybedilmiştir. 38 nci Alay 10 Eylül günü de Dua Tepe'ye geçerek Dua Tepe'yi düşmandan geri almış ve yalnızca Dua Tepe'de 81 şehit vermiştir. Birliklerimizin cephe boyunca hareketlerine baktığımızda, büyük mesafeler kat ederek tehlikeleri büyük bir fedakârlıklarla önlediğini görüyoruz.

12. Grup Şehitliği

8'inci Tümen, 9'uncu Tümen ve 3'üncü Kafkas Tümeni'ne bağlı birliklerin gerçekleştirdikleri taarruzlarla, 13 Eylül 1921'de İkiztepelilerdeki mevzilerin tamamı düşmandan geri alınmıştır. Tarihi Milli Park ilanından sonra devam eden arazi çalışmaları ve jeofizik araştırmaları sonucunda bu alanlarda birçok yerde şehit mezarları bulunmuştur.

MANGAL DAĞI ŞEHİTLİĞİ

Ankara il merkezine yaklaşık 105 km, Haymana ilçe merkezine ise 28 km. uzaklıktadır.

Sakarya Meydan Muharebesi'nin geçtiği cephelerden birisi olan Mangal Dağı Haymana ilçesi sınırları dahilindedir. 23 Ağustos 1921 tarihi Sakarya Meydan Muharebesinin ilk gün yapılan muharebeleri olup Türk İstiklal Harbi tarihine Mangal Dağı Muharebeleri olarak geçmiştir. Güney ve güney batı istikametine görüş ve ateş hakimiyeti üstün olan stratejik öneme sahip bir tepedir. Mangal Dağı'ndaki muharebelerde 1000 civarında Türk Askeri

şehit düşmüştür. Göğüs göğüse çarpışmaların, kahramanca verilen mücadelelerin yaşandığı muharebelerde şehit düşen askerlerimizin bulunduğu yerdir.

ALAGÖZ KARARGÂH MÜZESİ

Ankara il merkezine yaklaşık 41 km uzaklıktadır.

Sakarya Meydan Muharebesi'nde düşmanın Polatlı yakınlarına kadar ilerlemesi üzerine Batı Cephesi Komutanlığı Ankara-Polatlı arasındaki Alagöz köyünü cephe karargâhı olarak

seçmiştir. Bu köyün halkından, Türkoğlu Ali Ağa'ya ait çiftlik evi karargâh olarak kullanılmıştır. Bu bina aynı zamanda Atatürk'ün ölümsüz eseri Nutuk'ta "12 Ağustos 1920 günü Erkan-ı Harbiye Umumi Reisi Fevzi Çakmak Paşa hazretleriyle beraber Polatlı ilçesinde cephe karargâhına gittim." şeklindeki notu yazdığı yerdir.

Atatürk, 23 Ağustos'tan 13 Eylül 1921 tarihine kadar 22 gün 22 gece aralıksız devam eden savaşın büyük bir bölümünü bu binadan idare etmiş, bütün planlarını burada hazırlamış, tarihî kararlarını burada vermiştir.

Kaynakça: <https://bolge9.tarimorman.gov.tr/Menu/95/Sakarya-Meydan-Muharebesi-Ve-Onemi>

Serkan YABANCI
TSK ELELE VAKFI

Özel Eğitim ve Reh. Mrk.Müdürü

Farkındalığı olan bir çocuğa sahip olmak, anne ve baba için bilinen ve umulan hayatın istemedikleri yönde değişmesiyle, onları zorda bırakan ve yeniden yapılanmayı zorunlu kılan bir durumdur. Öyle ki o güne kadar kendilerinin belirleyebileceğini sandıkları geleceği ve gelecek planlarını yeniden yapılandırmak zorundadırlar. Engelin özelliğine göre farklı beklentiler kurgulamalarına rağmen yeniden ve hiç bilmedikleri ve bir anlamda sağlam referansları da olmadan bir geleceği kurgulamak durumundadırlar.

FARKINDALIĞI OLAN ÇOCUKLARIN ANNE VE BABALARININ BU DURUMLA BAŞ ETME YOLLARI

Engelli çocuğa sahip ebeveynler, hiç beklenmeyen bir durumla karşılaşan ve bununla baş etme yolları arayan bireylerdir. Bu süreci her ebeveyn grubu kendi destek mekanizmalarına göre farklı ağırlıklarda yaşar. Kendine özgüveni, gerçeği değerlendirme yetileri, kendine ve yaşama dair destek mekanizmaları yüksek olan bireyler bu durumla daha hızlı baş edebilirler.

Destek mekanizmalarını birkaç başlık altında sınıflandırabiliriz.

İlk ve temel destek mekanizması kişinin kendisidir. Yapabilirliği güçlü olan, olaylara karşı direncini aktif olarak harekete geçirebilen, yardım gerektiğinde isteyebilen, yaşama dair olan her şeyin olasılık içinde olduğunu bilen, gerçeği doğru değerlendiren, yoğun suçluluk duyguları geliştirmeyen, kendini önemli bulan bireylerin bu durumla daha güçlü olarak

baş etmelerini bekleriz.

İkincisi sosyal destek mekanizmasıdır. Özellikle birbirlerini anlamaya çalışan ve yaşadıkları zorluklara saygı duyan bireylerin bulunduğu ailelerin, durumla daha çabuk baş ederek bir çözüm üretme seyrine girdiklerini görüyoruz. Eşlerin bu süreçte birbirlerini suçlamaları, suçu diğerinde ya da onun ailesinde aramaları, kendilerinde ya da eşlerinde bir günahın olduğunu düşünmeleri ve bu sebepten onu yargılamaları bireysel ve birlikte baş etmeyi çok zorlaştırır. Onun için özellikle eşler bu süreçte çocuğa yoğunlaşırken birbirlerini unutmamaları, birbirleri için zaman ayırmaları, birbirlerini desteklemeleri, kararlarını, zorluklarını ve duygu ve düşüncelerini karşılıklı dinlemeleri, anlatmaları baş etmelerinde yoğun bir kolaylık sağlar. Artan iş yükünü paylaşmalar da aynı zamanda bu süreçte çok önemlidir. Bireyler bu süreçten güçlü çıkmak için kendilerine ve eşlerine mutlaka zaman ayırmalıdır, engelli bir çocukları var diye yaşamdan kopmamalıdır. Arkadaşlarıyla buluşmaya, sevdikleri sosyal faaliyetleri yapmaya, kendilerinin değerli olduklarını hissetmeleri

için çalışmaya ya da bir hobiyle uğraşmaya mutlaka vakit ayırmalıdır. Gerek görürlerse psikolojik destek almaktan asla çekinmemelidirler. Baş etme zorlukları sürecinde, psikoterapi ya da sağaltma özellikle aile bireylerinin (anne-baba-çocuk) karşılaştıkları sıkışmışlıklarda, çaresizliklerde değişen yeni duruma uyum sürecinde, sorunla baş edilemediği durumlarda özellikle gereklidir. Ama öncelikli olan ebeveynlerin sosyoekonomik ve eğitimsel ihtiyaçlarına cevap üreterek onları kendi reflekslerini kullanmaya yönlendirmektir. Aileye öncelikle bir danışmanlık hizmeti sunulmalıdır. Bu ekonomik kaynaklara, sosyal destek mekanizmalarına hangi yollardan ulaşacakları, çocuk için ne tür rehabilitasyon olanakları olduğu, kimlerden ya da nerelerden yararlanacakları onlara ayrıntılı olarak açıklanmalıdır. Yerel ve merkezi kurumlar ailenin bu travmatik halinde onlar adına bu kaynağı takip edecek sosyal danışmanlık mekaniz-

maları oluşturmalıdır. En azından ulaştıkları uzmanlar aileyi bu konuda bilgilendirmelidir. Özellikle şoke durumunda olan ailenin bu mekanizmalara ulaşmalarına özel önem verilmelidir.

Bir diğer danışmanlık hizmetiyse ebeveynlerin durumu birbirlerine ve aile büyüklerine, akraba çevresine ve arkadaşlarına nasıl aktaracakları konusunda verilmelidir. Çocuklara nasıl oyuncaklar alacakları, evlerini nasıl düzenleyecekleri, evlerinde yeni ne tür değişiklikler yapacakları, güvenlik için nelere dikkat edecekleri, çocuğun yeme içme, giyinme vb. ihtiyaçları karşısında nelere dikkat edecekleri konusunda ebeveynler bilgilendirilmelidirler. Sosyal ortamlarda çocuklarıyla nasıl hareket edecekleri, sokaktaki davranışları konusunda nelere dikkat edecekleri, çevreyle nasıl baş edecekleri konusunda da bilgi verilmelidir.

Yine özellikle engelli çocuğun ailesinde bulunan yakın ya da uzak tanış ya da akrabaların

maddi ve manevi destekleri, eleştirisiz onları kabulleri ve onların isteklerine duyarlı olmaları azımsanmayacak büyük bir destektir. Bu dönemde kadının ya da erkeğin ailesinin gerek çocuklarına gerekse çocuklarının evlenmiş olduğu eşine dair olumsuz söz ve eleştirileri, engelli çocuk ailesini zor durumda bırakır ve bu sıkıntıdan çıkışlarını çok zorlaştırır.

Sonuç olarak, ebeveynler baş etme mekanizmalarını nasıl harekete geçirecekleri konusunda uzmanlarca bilgilendirilmelidir. Aileler de bu konuda talepkâr olmalı ve geleceği daha iyi kurgulamak ve bu günle daha kolay baş etmek için kendi güçlerini harekete geçirmeli ve zorlandıkları zaman ise psikolojik yardımdan çekinmemelidirler.

Bir diğer destek mekanizması ise kişinin umutları, hayallerinin olmasıdır. Hayal edebilen ve geleceğe dair, çocuğun gelişim seyrine dair hayaller kurabilen bireyler ve bunlar için çalışabilen bireyler durumla daha

kolay baş ederler. Yeni durumda bir şeyler yapabilmek için bireylerin geleceğe dair kurgularının olabilmesi gerekir. Bir metre ötede dünyanın en büyük sırrına ulaşabilecek biri eğer bir metre sonrasını hayal etmez ve ummazsa bu sırra asla ulaşamaz. Engelli bir çocuğa sahip olmak sadece bir durumdur. Kişiler ufuklarının ve umutlarının genişliğiyle ilintili olarak bu duruma farklı anlamlar yüklerler. Yükledikleri anlam ise onların olaydan etkilenme durumlarına doğrudan etki yapar. Hayalleri, umutları olup hayata dair olumlu bakan bireyler yeni durumla daha rahat baş ederler. Unutulmalıdır ki bu çocuk da kendi hızında öğrenmekte, sevgiyle gülümsemekte, makasla kesmeyi öğrenmekte, yemeğini isteyebilmektedir. Kişi dikkatini buraya verdiğinde, olduğunda her şeyin daha keyifli olduğunu görecektir. Aynı zamanda hayattan kopmak yerine üretmeye ve hayatını güçlendirmeye yöneldiğinde de çocuğu ve kendi için daha kaliteli

bir yaşam oluşturacaktır. Oysa birey hayattan, kendinden, gelecekte umut keserse ve depresyonda kalmaya devam ederse geleceği sağlıklı oluşturması daha çok aksamaktadır. Hayata olumlu bakıp engelli bir çocuğa sahip olmanın bir durum olduğunu ve bu durumun kendilerini de kapsadığını düşünen bireyler bununla daha kolay baş etmektedirler.

Engelli çocuğa sahip olmak bir durumdur, bir ceza değildir; işlenen bir günahın sonucu ise hiç değildir.

Genel bir dağılım vardır: insan denen canlının %10-12'si engelli bireylerden oluşur. İnsanlar da bilerek engelli bir çocuğa sahip olmayı tercih etmezler (bazı istisnai talepler vardır ama genel durumu etkilemez). Temel terimlerle doğum öncesi, sırası ve sonrası çeşitli nedenlerden engelli bireyler dünyaya gelir. Bunun bir durum olduğunu anlayarak suçu kendinden aramak yerine çözüm için hayallerini harekete geçiren bireyler, söz ko-

nusu durumla daha kolay baş ederler. Ayrıca unutmamak gerekir ki, sebep ne olursa olsun olan olmuştur. Bundan sonra yalnızca gerekenler yapılmalıdır.

Bir diğer önemli destek mekanizması ise çevresinin, ailesinin ve bireyin kendisinin oluşturabileceği fiziksel, maddi kaynaklardır. Engelli bir çocuğun tedavi süreci, eğitimi vb. çok pahalıdır. Bunun için ailenin maddi olarak güçlü olması ya da devletin gereken sosyal ve ekonomik destekleri oluşturması gereklidir. Engelli bir çocuğa sahip olabilecek riskli grup takip ediliyorsa, engelli bir çocuğun ve ailenin tüm sağlık masrafları devletçe sağlanıyorsa, engelli bireye yönelik şehir ve yaşadığı mekânlar düzenlenmişse ve engelli bir çocuğa ailesi olmadan da yaşama şansı veriliyorsa ailenin engelle ve engelliliğin getirdiği durumla baş etmesi daha kolay olmaktadır.

Sonuç olarak, temel anlamda bazı başlıklarından söz ettiğimiz baş etme sürecinde kişilerin umutlarını korumaları, gerçeği doğru değerlendirmeleri, duygularını ve acılarını dostlarıyla paylaşabilmeleri, eşlerin yükü ortak paylaşmaya yanaşmaları, sosyal desteklerin yerinde ve zamanında sağlanması halinde yeni durumla yani engelli bir durumla baş etmenin aileler için daha kolay olduğunu görüyoruz.

Uzm. Dr. Mustafa Soner YILMAZ
Halk Sağlığı Uzmanı
 Kayseri İl Sağlık M¼d¼rl¼ę¼

Çocuklarda Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB), benzer yaş ve gelişimsel düzeyde olan çocuklara göre beklenenden daha ciddi ve sürekli dikkatsizlik, odaklanamama, aşırı hareketlilik ve dürtüsellik (impulsivite) gibi belirtilerin görüldüğü, çocukların akademik ve sosyal işlevselliğini olumsuz yönde etkileyen nörogelişimsel bir bozukluktur. Çocukluk çağının en sık psikiyatrik bozukluklarından olup, çocuklarda % 5-10 oranında görülmektedir.

Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu çocukluk çağının en sık görülen nörogelişimsel bozukluklarından biri olmasına

rağmen bu hastalığa neden olduğu düşünülen genetik, nöroanatomi, nörofizyolojik ve çevresel gibi birçok faktörün rolü net ortaya konulmamıştır. Dünya üzerinde yapılan çalışmalarda DEHB'nin şizofreni ve otizm spektrum bozukluğunun ardından genetik geçiş riskinin en yüksek psikiyatrik bozukluklardan biri olduğu belirtilmiştir ki bu yakınlık birinci derece akrabalar da iki ila sekiz kat artmış risk ile beraberdir. DEHB'ye neden olan çevresel risk faktörleri arasında; doğum öncesi ve sonrası dönemde karşılaşılan problemler, kurşun gibi ağır metal zehirlenmeleri, gıda

katkı maddeleri ve pestisitler düşünülmektedir. Annenin gebeliği esnasında kullandığı, sigara ve alkol, uyuşturucu madde ile iyonize radyasyona maruziyet, erken doğum ve anne karnındaki gelişim geriliği gibi durumlar diğer çevresel risk faktörleri arasında sayılabilmektedir. Ayrıca DEHB genellikle bazı psikiyatrik bozukluklarla birlikte görülmektedir. Bunlar davranış sorunları, öğrenme bozuklukları, kaygı ve depresyon olarak sıralanabilir.

Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu belirtileri; hiperaktivite, dürtüsellik ve dikkat eksikliği olmak üzere üç başlık altında toplanır. Çocukluk dö-

neminde aşırı hareketlilik ve buna bağlı belirtiler, erişkin döneminde ise dikkat eksikliği ön plana çıkar.

Dikkatsizlik: dikkatini toplamakta zorluk, uyarılar ile dikkatin kolayca bozulması, dikkati sürdürmede zorlanma, unutkanlık, gibi belirtiler ile ilgilidir. Diğer çocuklarla işbirliği yapmakta güçlük çekerler ve dağınıktırlar. Bu çocuklarda, dikkati toplama güçlüğü özellikle ödev yapma gibi çocuğa sıkıcı gelen durumlarda kendini gösterir; çocuk dinlemez, takip edemez, organize olamaz buna karşılık birçok ebeveyn çocuğunun televizyon izlerken ya da bilgisayar, tablet karşısında dikkatinin iyi olduğunu söyler.

Hareketlilik çocukluk döneminde çoğunlukla normal bir davranış olmakla beraber, aşırı harekete bağlı okul, ev, sosyal ortamlarda, arkadaş ya da öğretmenlerin fark edeceği ya da onlar için sorun oluşturacak düzeyde ise, hiperaktiviteden bahsedilebilir.

Dürtüsellik, düşünmeden ve yaptığı hareketin sonucunu idrak etmeyerek hareket etmek anlamına gelir. Toplumda karşımıza daha çok sırasını bekleyememe, isteklerini erteleyememe, sabırsızlık, düşünmeden yanıt verme, aceleci olma, sık sık başkalarının sözlerini kesme gibi davranışlar olarak çıkmaktadır. Dürtüsellik, genellikle hastalığın çocukların adli olaya karışmasına veya başkalarını ciddi rahatsız etmelerine neden olan yönüdür.

Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu belirtileri DSM-5'te dikkatsizlik ve aşırı hareketlilik ile dürtüsellik başlıkları altında değerlendirilmektedir. Tanı için belirtilerin on iki yaşından önce başlaması ve en az iki ortamda (örn. okul ve ev) bulunması gerekmektedir. Dikkatsizlik ve hiperaktivite ile dürtüsellik belirtili gruplarının her birinde dokuz belirti bulunmaktadır. Dikkatsizlik belirtilerinden altı ya da daha fazlasının bulunduğu, ancak hiperaktivite ile dürtüsellik belirtilerinin beş ya da

daha az sayıda olduğu durumda tanı, dikkat eksikliğinin önde geldiği tip (DEHB-D); hiperaktivite ile dürtüsellik belirtilerinden altı ya da daha fazlasının bulunduğu, ancak dikkatsizlik belirtilerinin beş ya da daha az sayıda olduğu durumda da hiperaktivite ile dürtüsellik (DEHB-H) önde geldiği tip olarak belirlenir. Her iki belirti grubundan da altı ve daha fazla sayıda belirti varlığında ise tanı bileşik tiptir (DEHB-B). On yedi yaş üstünde dokuz maddenin beş tanesinin bulunması tanı konulması için yeterlidir.

Ayırıcı tanıda; davranım bozukluğu, özgül öğrenme güçlüğü, anksiyete bozukluğu, duygudurum bozuklukları, tik bozuklukları, madde bağımlılığı, ihmal yada istismar, kaotik aile yapısı, işitme ve görme bozuklukları, genetik anormallikler, hormon düzensizlikleri, ağır metal maruziyeti ve metabolik hastalıklar sorgulanmalıdır.

DEHB'da ilaçlı ve ilaç dışı tedavi yöntemleri bulunmaktadır. Tedavi; çocuğun yaşı, semptomların neler olduğu ve şiddeti, eşlik eden diğer hastalıklar, ailenin tedaviye katılımı, uyumu ve istekliliği, sosyoekonomik durumu gibi faktörler de göz önüne alınarak bireysel olarak seçilmelidir.

DEHB tedavisinde, genel ola-

rak dopamin (DA) ve noradrenalin (NA) gerilimini engelleyerek etki eden psikostimulan ilaçlar ile noradrenalin gerilim inhibitörü ilaçlar tercih edilmektedir.

Ancak ilaç tedavilerinin DEHB'deki sosyal ve işlevsellik sorunlarına net etkisi kanıtlanmamış olup, bazı çocuklarda ilaç tedavisine rağmen sosyal ve kişilerarası ilişkilerde zorluklar devam etmektedir. Çalışmalar ilaç tedavisinin DEHB'li çocuklarda dikkatsizlik ve uyumsuz davranışları düzelttiği; yardımlaşma, iş birliği, paylaşım ve özür dileyebilme, empati gibi olumlu sosyal davranışları arttırmadığı ve akranlar arası kötü iletişimi düzeltmediği bildirilmiştir.

İlaç dışı tedavi yaklaşımı olarak; Psiko eğitim, DEHB'da ilk tercih edilmesi gereken basamaktır. DEHB'nin klinik seyri ve tedavisi hakkında bilgi vermek ve aileyi ve mümkünse okul ve öğretmenleri de tedaviye katılımı sağlamak oldukça önemlidir. Hastalığın nedenleri, çevresel ve genetik faktörler ile ilgili yapılan açıklamalar aile içinde yaşanan suçluluk duygularını azaltıp, aileyi tedaviye katılım motivasyonunu yükseltecektir. DEHB olan çocuklarda uygulanan psikososyal tedaviler arasında davranış kontrolüne yönelik aile ve öğretmen eğitimi, sınıf içi müda-

haleler, bilişsel davranışçı terapi, kişilerarası sorun çözme eğitimi ve sosyal beceri eğitimi gibi yaklaşımlar yer almaktadır.

Okulda; akademik başarısı düşük ve sorumsuz, yaramaz olarak tanımlanan bu çocukların yaşadığı sorunlar psiko eğitim sayesinde daha iyi anlaşılmaktadır. İlaç tedavisinin yanında anne baba eğitiminin verilmesi önemli olup, bu programlarda ebeveynlik becerilerinin artırılması, stres yönetimi, aile ilişkilerinin düzeltilmesi ve bozukluğun belirtilerinin azaltılması hedeflenmelidir. DEHB tedavisinde, davranışçı terapiler sıklıkla kullanılmaktadır ki bunlar; olumlu davranışların ödüllendirilerek pekiştirilmesi, olumsuz davranışların söndürülmesi çocuklar için oldukça yararlıdır.

Bilişsel-davranışçı terapiler; özellikle bilişsel model alma, iletişim becerilerini ve problem çözme becerisini artırma ve öfke ile baş etme de yararlıdır. Tüm bu yöntemler, tek başına yeterli olmayıp ilaç tedavisine ek olarak uygulandığında etkili olumlu sonuç alınmaktadır. DEHB olan çocuklar genellikle okul ve sosyal çevrelerinde ciddi sorunlar yaşamaktadır. Bu yüzden, örneğin okuldaki uyuma yönelik müdahalelerde, öğretmen, okul idaresi, aile ve sağlık profesyoneli (hekim ve/veya peda-

gog) arasında iş birliği ve bilgi aktarımı sağlanarak çocukların tedavilere uyumunu arttıracak ve olumsuz etiketlenmenin önüne geçecek uygulamalar planlanmalıdır.

Sonuç olarak, DEHB genetik, biyolojik ve psikososyal etkenler gibi çoklu nedenleri olan bir beyin rahatsızlığıdır. Ancak bunların DEHB'ye nasıl neden olduğu tam olarak bilinmemektedir. Aile ve öğretmenlerin farkındalığı ile erken dönemde tanı alan DEHB'li çocuklara yönelik ilaçlı ve ilaç dışı tedavi seçeneklerinin birleştirilmesi, bütüncül ve çok yönlü tedavi yaklaşımları DEHB'li çocukların sosyal işlevselliği kazanmalarına, okul başarılarının yükselmesine ve en önemlisi akran etkileşimlerinin artması ile beraber mutlu çocuk olmalarına zemin hazırlayacaktır. Sizler de çocuğunuzda dikkat eksikliği belirtileri olduğunu düşünüyorsanız, en yakın sağlık kuruluşuna vakit kaybetmeden başvurabilir, erken tanı ile bu hastalığa yönelik etkili tedavi başarısı yakalama imkanına sahip olabilirsiniz.

METAVERSE?

Yeni teknolojiler ve yeni araçlarla Metaverse evrenin merkezi ve internetin geleceği olmaya bugünden hazır.

Metaverse Nedir?

İlk olarak yazar Neal Stephenson'un bir romanında oluşturulan kurgusal dünyanın adı, bugün geleceği şekillendiren bir sanal aleme dönüşmüştür.

Meta (Öte) ve Universe (Evren) sözcüklerinden oluşan Metaverse, "Evrenin Ötesi"

anlamında kullanılıyor. Aslında kurgusal bir evreni tanımlıyor.

Metaverse denilen sanal evren, insanların özel araçlar ve bilgisayarlar kullanarak sanal bir dünyada online bir şekilde yaşamalarına imkan veriyor. Yani bildiğiniz evrenin ötesindeki bir evrende yaşamış oluyorsunuz. Bu bir nevi Matrix filminin gerçek hayata uyarlanması gibi düşünülebilir. Yani Metaverse projeleri, isteyerek girdiğimiz bir sanal dünya olacaktır.

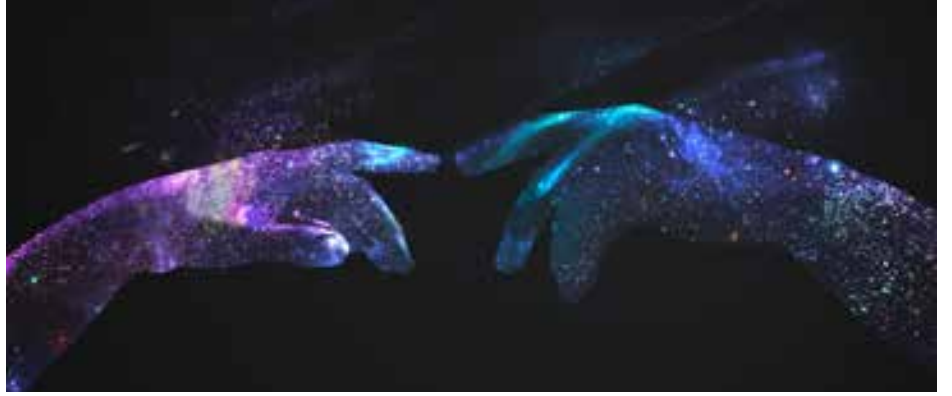
Bu kavram, popüleritesini son zamanlarda Facebook şirketinin çatı marka olarak Meta adını almasıyla daha fazla artırdı. Facebook Metaverse projesinde çalıştırılmak üzere 3500 yetkin personel alımı için iş ilanı verdi ve sanal gerçeklik aygıtları üzerinde çalışan şirketleri satın almaya başlayarak bu alana milyarlarca dolar yatırım yapmaya başladı.

Yine Adidas firması da Sandbox projesine destek vererek resmi olarak Metaverse'e

dahil olduğunu duyurdu. Durum böyle olunca Metavers'i Kripto para dünyası da sahiplendi ve hemen bu konuda projeler üretti. Sonuçta Metaverse, Blockchain teknolojisi olmadan da çalıştırılabilir ancak günümüz koşullarında projelerin bu şekilde oluşması daha güvenilir şekilde kullanılmasını sağlayabilir. Metaverse evrenleri, internetin yanında Blockchain ve NFT teknolojilerini kullanarak oluşturulmuş evrenlerdir. Bu alanda faaliyet gösteren oyun benzeri yapıdaki birçok proje, hali hazırda yaşanan yerler halini almıştır. Bu iş biraz da Ay'dan arsa satma işine benzese de çok daha gerçekçi ve somut temellere dayanıyor.

Sonuç itibarıyla, Metaverse evrenlerinde hiç gidemeyeceğiniz bir Ay arazisinden farklı olarak, kripto tabanlı, Blockchain teknolojisi ile korunan dijital varlıklara sahip oluyor ve bu dijital dünyada yaşamış oluyorsunuz. Daha önceden bilgisayar oyunlarındaki karakterler ve o karakterlere ait Item'lar de benzer şekilde alınıp satılıyordu.Şimdi artırılmış ve sanal gerçeklik cihazları kullanılarak oynanan oyunlara benzeyen bu evrenler ile işler biraz daha farklı bir hal almaya başladı. Metaverse projelerinin çoğunda bu dijital varlıklar satılıp el değiştirilebiliyor. Yani kendinize ait araziler, evler, arabalar alabilir, bu evrende gezebilir ve diğer insanlarla etkileşime girebilirsiniz.

Blockchain Nedir?

Blockchain yani "blok zincir teknolojisi" ilk olarak Bitcoin ile beraber duyulmaya başladı. Bu teknoloji, bir veriyi birçok bilgisayarın aynı anda takip edip kaydetmesi mantığına bağlı çalışıyor. Bu sayede dijital para varlıkları, sahibinin kim olduğu başkalarınınca bilinmeyen uzun rakam ve harf kombinasyonlarından oluşan dijital cüzdanlara aktarılıp alınabiliyor. Cüzdan sahibinin bilinememesi nedeniyle, "Kripto" yani (Şifrelenmiş veya Gizli) denilen bu para aktarma işlemine "Peer to Peer" yani eşler arası alışveriş deniyor. Bu alış-

verişlerin tamamının ve diğer detay bilgilerin uç uca eklenecek zincir halinde kaydedildiği bir sistem hayal edin. Ve bu zincirin aynı anda binlerce bilgisayara kaydedildiğini düşünün. Bu kadar çok ve birbirinden bağımsız kopyası olan bir veri oldukça güvenli bir veridir ve değiştirilemez.

Bu sistemde doğrulama işlemi veriyi kaydeden bilgisayarlar tarafından onaylama yoluyla çalışıyor. Ve bu her doğrulama işleminde zinciri doğrulayan kişilere bir ödül veriliyor. İşte verilen bu ödül günümüz kripto paralarıdır.

Nazmiye ÖZOĞLU

BAŞSAĞLIĞI

Bağışçılarımızdan

Sayın Nazmiye ÖZOĞLU;

24 Mart 2022

tarihinde Balıkesir’de vefat etmiştir.

TSK ELELE Vakfı'nın değerli bağışçıları arasında yer alan Nazmiye ÖZOĞLU'na Allah'tan rahmet, kederli ailesi ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Ruhu Şad Olsun.

YANLIŞ BİLİNEREN ATASÖZLERİ

Yılların hatta yüz yılların birikimiyle oluşmuş atasözlerinin hemen her duruma uygun olanlarını sıklıkla kullanırız. Böylece hem kendimizi rahatlatır, bir sonuca bağlarız; hem de herkesin onay verdiği bir sözle haklılığımızı sağlama almaya çalışırız.

Ne var ki dilden dile aktarılırken atasözlerimiz bazı yanlış kullanımlara uğramış, bu yanlış da dilden dile aktarılmıştır.

İşte burada yanlış kullanılan atasözlerimizi doğru halleriyle birlikte hatırlatmak istedik.

“Güzele bakmak sevaptır” değil,
“Güzel bakmak sevaptır.”

“Göz var nizam var” değil,
“Göz var ızan var.”

“Aptala malum olurmuş” değil,
“Abdal’a malum olurmuş.”

“Kısa kes Aydın havası olsun” değil,
“Kısa kes Aydın abası olsun.”

“Su uyur düşman uyumaz” değil,
“Sü uyur düşman uyumaz.”

“Saatler olsun” değil,
“Sihhatler olsun.”

“Su küçüğün söz büyüğün” değil,
“Sus küçüğün söz büyüğün.”

“Elinin körü” değil,
“Ölünün kûru.”

“Sıfır tüketmek” değil,
“Zafiri tüketmek.”

“Eni konu” değil,
“Ünü sonu.”

“Altı kaval, üstü şışhane” değil,
“Altı kaval, üstü şeşhane”.

“Haydan gelen huya gider” değil,
“Hayy’dan gelen Hu’ya gider.”

“Fukaranın düşkününü beyaz giyer kış günü” değil.

“Zürefanın düşkününü, beyaz giyer kış günü.”

“Ana gibi yar, Bağdat gibi diyar olmaz” değil,
“Ane gibi yar, Bağdat gibi diyar olmaz.”

2		8		6	1	3		5
6	1		2		9		7	8
9		3	5	7		1	2	
5		9		4	6	7	3	
	6	2	9		3	5		1
4	3		7		5		8	9
3	9				2	8		7
	2	6	3	1	7	9	5	4
1		7	8		4			3

ÇÖZÜMÜ: GELECEK SAYIDA BULABİLİRSİNİZ.

8	9	5	7	4	2	6	3	1
7	6	2	3	5	1	9	4	8
1	4	3	6	9	8	5	2	7
3	5	9	8	2	6	7	1	4
2	1	4	9	7	5	8	6	3
6	7	8	4	1	3	2	9	5
5	3	7	2	6	4	1	8	9
4	2	1	5	8	9	3	7	6
9	8	6	1	3	7	4	5	2

SUDOKU 28. SAYI ÇÖZÜMÜ

TSK YARARINA FAALİYET GÖSTEREN VAKIFLAR

TSK ELELE Vakfı
www.elele.org.tr
Tel : 0 312 431 99 36

TSK Güçlendirme Vakfı
www.tskgv.org.tr
Tel : 0312 468 87 88

TSK Mehmetçik Vakfı
www.mehmetcik.org.tr
Tel: 0 312 284 19 70

TSK Dayanışma Vakfı
www.tskdv.org.tr
Tel : 0 312 448 13 11

TSK Eğitim Vakfı
www.tskev.org.tr
Tel : 0 312 231 21 10

ORTAKLARIMIZ VE İŞTİRAKLERİMİZ

TURKTRUST

Ar-Ge • Yazılım • Danışmanlık • Teknoloji • e-İmza

TURKTRUST Bilgi İletişim ve Bilişim Güvenliği Hiz. A.Ş.

Bilgi, iletişim ve bilişim teknoloji, bilişim güvenliği ve elektronik imza ile elektronik kimlik (Sertifika) sağlayıcı alanlarında faaliyet göstermek üzere, 02 Ağustos 2004 tarihinde kurulmuştur.

TSK MEHMETÇİK VAKFI Sigorta Aracılık Hizmetleri Ltd. Şti.

Türk Silahlı Kuvvetleri yararına faaliyet gösteren üç vakfın birlikte kurduğu ferdi kaza, emeklilik, konut, kasko, sağlık, işyeri ve deprem sigortası branşlarında faaliyet göstermek üzere 07 Mayıs 1999'da kurulmuştur.

tts

TURKTIPSAN

TURKTIPSAN Sağlık Turizm Eğitim ve Ticaret A.Ş.

Türk Silahlı Kuvvetleri yararına faaliyet gösteren beş vakıf tarafından sağlık, otomotiv, petrol, eğitim, ticaret ve turizm alanlarında faaliyet göstermek üzere kurulmuştur.

TSK ELELE VAKFI

BANKA BAĞIŞ HESAP NUMARALARI

Bağışlarınızın, vakfımıza ulaştığının tarafınıza bildirilmesi için, isim ve adres bilgilerinizi mutlaka işlemi yapan kişilere belirtiniz.

Ziraat Bankası

Başkent Ankara Şube (TL)

IBAN: TR25 0001 0016 8339 0259 9051 89

Vakıf Bank

Ankara Kolej Şubesi (TL)

IBAN: TR15 0001 5001 5800 7288 7745 45

Halkbank

Ankara Küçükesat Şube (TL)

IBAN: TR29 0001 2009 2160 0016 0000 13

ING Bank

Ankara Turan Güneş Şube (TL)

IBAN: TR32 0009 9005 0505 0500 1000 01

Türkiye İş Bankası

Ankara Şube (TL)

IBAN: TR55 0006 4000 0014 2006 0000 00

Frankfurt Şube (EURO)

IBAN: DE74 5023 0600 0044 0000 08

Yapı Kredi

Ankara KüçükEsat Şube (TL)

IBAN: TR47 0006 7010 0000 0001 0000 01

TEB

Ankara Çayyolu Şube (TL)

IBAN: TR77 0003 2000 1050 0000 0307 96

Akbank

Ankara KüçükEsat Şube (TL)

IBAN: TR49 0004 6001 0188 8000 0661 82

Garanti Bankası

Ankara Anafartalar Şube (TL)

IBAN: TR28 0006 2000 7110 0006 2994 31

Şekerbank

Gaziosmanpaşa Şube (TL)

IBAN: TR50 0005 9019 5013 0195 0025 54

